

Ο κύριος «όλοι μαζί τα φάγαμε»

του Χρίστου Στεργ. Μπελλέ

Είναι γνωστά, στους παροικούντες την Ιερουσαλήμ, τα άσφαιρα πυρά του κ. Πάγκαλου, καθώς κι οι θεαματικές κυβιστήσεις, αλλά και οβιδιακές μεταλλάξεις του μέσα στους δεκτικούς λειμώνες του λαϊκισμού. Στις γνώριμες ράμνες κι η ασύστολη, υβριστική – με την αρχαία το όρου έννοια – άποψη «όλοι μαζί τα φάγαμε».

Ποτέ, ίσως, στις ιστορικές ειδήσεις, δεν βρίσκεις προηγούμενο συλλογικής ευθύνης που να αθροίζει έναν ολόκληρο λαό, ακόμα και στις μελανές λίστες του χιτλερισμού. Αν, όμως, πρόκειται για το Θεόδωρο Πάγκαλο, η Ιστορία υποκλίνεται βαθιά για μια ανάπαυλα χάριν παιδιάς. Έξεστιν ασχημονείν... Δεν είμαστε, λοιπόν, συνένοχοι, κ. Πάγκαλε κι ούτε μαζί τα φάγαμε.

Γιατί καταπώς υποστηρίζει ο εύστοχος Ισοκράτης: «το της πόλεως όλης ήθος ομοιούτα τοις άρχουσι» ή πιο απλά: «το ψάρι απ' το κεφάλι βρωμάει».

Γιατί ο αξιακός κώδικας μιας κοινωνίας καθορίζει και τις επιλογές της. Κατά τον Πλάτωνα, ακόμα και τα δένδρα κι οι τοίχοι διδάσκουν. Πόσο μάλλον οι πολιτικοί ταγοί. Αυτονόητοι φορείς αξιών – εκόντες άκοντες – διδάσκουν, διαπαιδαγωγούν, αποτελούν πρότυπα. Πρόκειται για φαύλο κύκλο λογικής: «πες μου ποιος σε κυβερνά, να σου πω ποιος είσαι».

Γιατί η νοοτροπία αλλάζει με παράδειγμα από «πάνω» κι όχι από «κάτω». Στην ενάντια περίπτωση: «η Ιστορία γράφεται στους δρόμους με ανυπακοή, άρνηση, αντίσταση», κατά τον αθάνατο Όσκαρ Ουάιλντ ή καταπώς ισχυρίζεται ο μεγάλος Αμερικανός ιστορικός, Χάουαρντ Ζιν: «Η δημοκρατία υφίσταται τότε μόνο που το κίνημα των "κάτω" έρχεται με δύναμη κι αποφασιστικότητα για να ισοροπήσει κάπως τις ανισότητες κι αδικίες των "πάνω"».

Γιατί στην Ελλάδα, δυστυχώς, δεν υπήρξε κοινωνία πολιτών. Υπήρξε και υπάρχει, ακόμα, πελατειακή σχέση, δούναι-λαβείν, μεταξύ λαού και πολιτικών. Πρόκειται για «ολόκληρη πολιτική παράδοση της βιοποριστικής ψήφου. Παράδοση που διέπλαθε τον πολίτη ως πελάτη και τον πολιτικό ως μεσίτη επαγγελματικής αποκατάστασης», όπως αποφαίνεται ορισμικά, ο Μιχάλης Τσιντσίνης. Αριθμοί και γεγονότα αμείλικτα: από το 1989 πληρώνουμε μισθούς και συντάξεις με δανεικά. Το 2001 οι μισθοί ανήλθαν σε 10 δις ευρώ, για να αγγίξουν αισίως τα 20 δις, το 2010. Οι υπάλληλοι, σύμφωνα με τη μοναδική απογραφή, ελέω «τρόικας», ανέρχονται αισίως, σε 720.000.

Γιατί η αδυναμία των σημερινών κυβερνώντων είναι η ενοχή τους. Το πολιτικό προσωπικό είναι ένοχο για πολλά. Το άρθρο 86 του Συντάγματος: «περί «ευθύνης υπουργών», καθώς και ο εξωδικαστικός συμβιβασμός με την Ζήμενς, σαν παραδείγματα, απαυγάζουν τούτη την ενοχή.

Η παγκάλεια ύβρις: «όλοι μαζί τα φάγαμε», αντανακλά την αγωνία της πολιτικής ελίτ να αποτινάξει φορτίο ευθυνών στις πλάτες του λαού, να απαλύνει ενοχές της,

καθιστώντας και προσμετρώντας συνενόχους. Στην ίδια τροχιά κι ο αποπεμφθείς πρώην πρωθυπουργός: «κυβερνώ χώρα διεφθαρμένων». Η συνταγή γνωστή: Μας πτωχεύουν, μας καθιστούν συνενόχους τους, μας απαξιώνουν ηθικά και υπαρξιακά. Αφού δεν έχουμε τίποτε, αφού δεν είμαστε τίποτε, εύκολα θα μεταλλαχθούμε σε αναλώσιμους, χειραγωγήσιμους, ουτιδανούς, πόνια τους. Αν αγνοήσουμε την Ιστορία, θα αναγκαστούμε να την ξαναζήσουμε. Και τότες, θα είμαστε δυο φορές διεφθαρμένοι και δυο φορές ουτιδανοί...

ΥΓ. Αντί, ο κ. Πάγκαλος, να μυκτηρίζει τον Τσίπρα, με αφορμή τη συνάντησή του με το Σόϊμπλε, θα μπορούσε τηρουμένων των αναλογιών, να τον θεωρεί συνένεχο στο βωμό των πελατειακών σχέσεων. Όταν το σύστημα εκμεταλλευόταν τους πελάτες-ψηφοφόρους με αλογάριαστους παράνομους κι ανήθικους διορισμούς-δόλωμα, προκαλώντας πολλάκις κοινωνικο-οικονομικό αδιέξοδο και κοινωνικό αυτοματισμό, ερχόταν η Αριστερά, γενικά, με το σύνδρομο του μύρμηγκα (διεκδίκηση του μεγαλύτερου κομματιού) και γινόταν, δυστυχώς, ο φύλακας άγγελος των «αδικημένων» πελατών του συστήματος.